

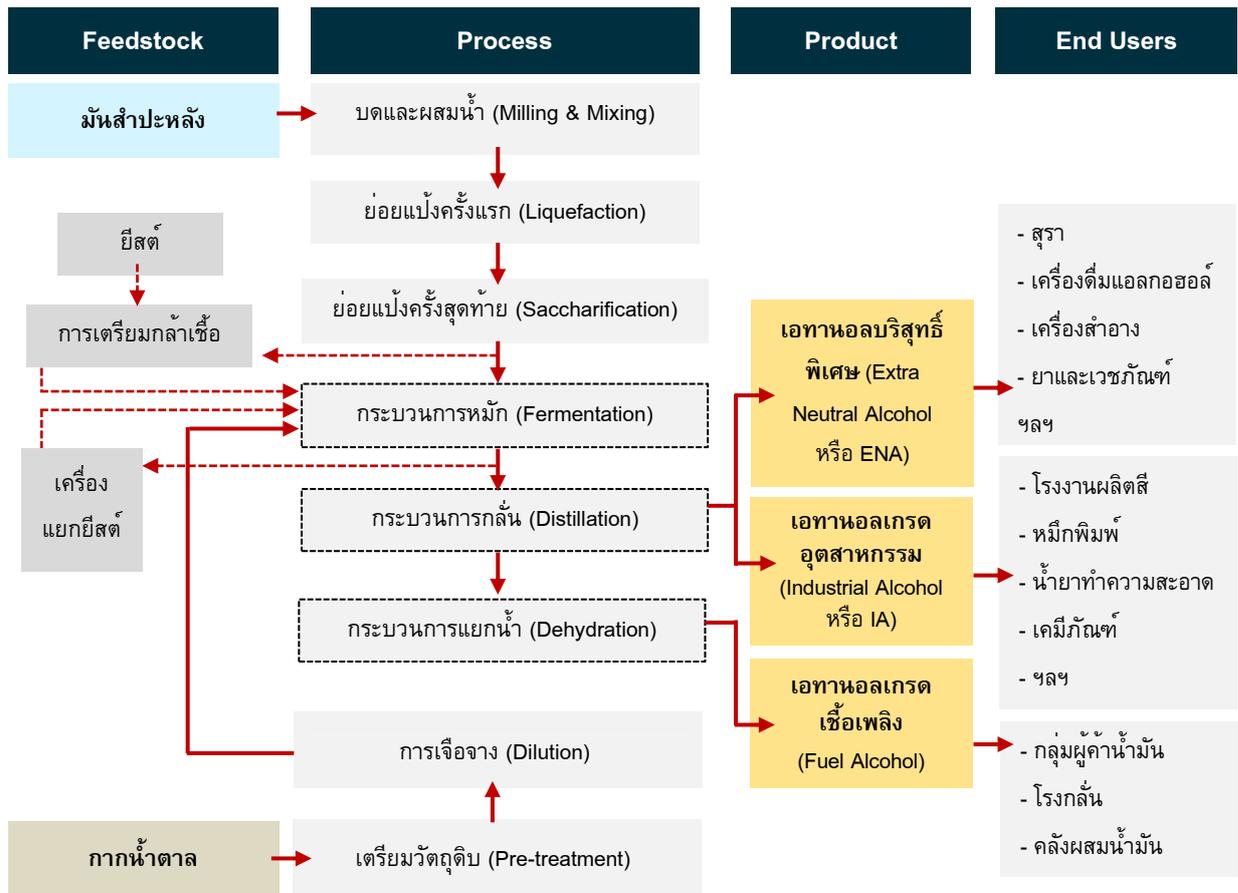
ภาพรวมธุรกิจ

- **เอทานอล (Ethanol) หรือเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol)** เป็นแอลกอฮอล์ชนิดหนึ่งซึ่งเกิดจากการหมักกากน้ำตาล หรือพืชจำพวกแป้ง มีลักษณะเป็นของเหลวใสไม่มีสี มีคุณสมบัติติดไฟง่าย และสามารถละลายได้ทั้งในน้ำและสารละลายอินทรีย์อื่น ๆ จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายตามเกรดของผลิตภัณฑ์ โดยสามารถแบ่งผลิตภัณฑ์ เอทานอลออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ **1) เอทานอลเกรดเชื้อเพลิง (Fuel Alcohol)** เป็นเอทานอลที่มีความบริสุทธิ์สูง โดยทั่วไปมีความเข้มข้นไม่น้อยกว่า 99.5% โดยปริมาตร ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยทำหน้าที่เป็นสารเพิ่มค่าออกเทน (octane booster) ทดแทนสาร MTBE และช่วยลดการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันดิบ เมื่อผสมกับน้ำมันเบนซินในสัดส่วนที่กำหนด จะเรียกว่า “น้ำมันแก๊สโซฮอล์” เช่น E10, E20 หรือ E85 ซึ่งตัวเลขสะท้อนสัดส่วนการผสมเอทานอลตามร้อยละโดยปริมาตร เอทานอลเกรดเชื้อเพลิงจึงมีบทบาทสำคัญต่อโครงสร้างพลังงานทดแทนของประเทศ และมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับนโยบายพลังงานภาครัฐ **2) เอทานอลเกรดอุตสาหกรรม (Industrial Alcohol หรือ IA)** เป็นแอลกอฮอล์ที่ผ่านกระบวนการเติมสารปรุงแต่ง (denaturant) เพื่อป้องกันการนำไปบริโภคโดยตรง ใช้เป็นวัตถุดิบหรือสารตั้งต้นในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมต่าง ๆ อาทิ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (ในขั้นตอนการสกัดหรือทำความสะอาดอุปกรณ์) อุตสาหกรรมยาและเวชภัณฑ์ อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ สี หมึกพิมพ์ น้ำหอม ตลอดจนเส้นใยสังเคราะห์และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด โดยความต้องการในกลุ่มนี้มีความสัมพันธ์กับการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และ **3) เอทานอลเกรดเภสัชกรรม หรือเอทานอลบริสุทธิ์พิเศษ (Potable Alcohol หรือ ENA – Extra Neutral Alcohol)** เป็นเอทานอลที่มีความบริสุทธิ์สูงมากและผ่านมาตรฐานสำหรับการบริโภค สามารถใช้เป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการอุปโภคบริโภคได้โดยตรง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสุรา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องสำอาง น้ำหอม และผลิตภัณฑ์ยา เอทานอลในกลุ่มนี้จึงต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดด้านคุณภาพและภาวีสรรพสามิตอย่างเข้มงวด
- **กระบวนการผลิตเอทานอลในประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้ตามประเภทของวัตถุดิบหลัก ได้แก่ มันสำปะหลังและกากน้ำตาล** แม้ว่าวัตถุดิบทั้งสองชนิดจะมีลักษณะทางเคมีแตกต่างกัน แต่ในภาพรวมจะมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ การผลิตเอทานอลความบริสุทธิ์ 99.5% สำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การผลิตจากมันสำปะหลัง ซึ่งมีองค์ประกอบหลักเป็นแป้ง กระบวนการจะเริ่มจากการบดมันสำปะหลังให้ละเอียดและผสมน้ำ เพื่อเตรียมเป็นสารละลายแป้ง จากนั้นจะเข้าสู่ขั้นตอนการย่อยแป้งด้วยเอนไซม์ โดยในช่วงแรกจะเติมเอนไซม์แอลฟา-อะไมเลสเพื่อทำให้แป้งแตกตัวเป็นโมเลกุลขนาดเล็กลง ลดความหนืดของสารละลาย ขั้นตอนถัดมาจะเติมเอนไซม์กลูโคสอะไมเลสเพื่อเปลี่ยนโมเลกุลแป้งที่ถูกย่อยแล้วให้กลายเป็นน้ำตาลกลูโคส ซึ่งเป็นน้ำตาลที่ยีสต์สามารถนำไปใช้ในการหมักได้ เมื่อได้น้ำตาลในระดับที่เหมาะสมแล้ว จะมีการเตรียมกล้าเชื้อยีสต์ให้มีความแข็งแรงและปริมาณเพียงพอ ก่อนเติมลงในถังหมักเพื่อเริ่มกระบวนการหมัก ในขั้นตอนนี้ ยีสต์จะเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นเอทานอลและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ภายหลังการหมักจะได้ของเหลวที่มีเอทานอลประมาณ 8–12% ซึ่งจะถูกส่งต่อเข้าสู่กระบวนการกลั่นเพื่อแยกเอทานอลออกจากน้ำและสิ่งเจือปน โดยทั่วไปจะได้เอทานอลความเข้มข้นประมาณ 95% และต้องผ่านกระบวนการแยกน้ำเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความบริสุทธิ์เป็น 99.5% ซึ่งเป็นมาตรฐานของเอทานอลเกรดเชื้อเพลิง ส่วนการผลิตจากกากน้ำตาล กระบวนการจะเรียบง่ายกว่า เนื่องจากกากน้ำตาลมีน้ำตาลเป็นองค์ประกอบหลักอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องผ่านขั้นตอนการย่อยแป้งเหมือนกรณีมันสำปะหลัง โดยจะเริ่มจากการปรับคุณภาพวัตถุดิบและเจือจางด้วยน้ำเพื่อให้ได้ความเข้มข้นของน้ำตาลที่เหมาะสม จากนั้นจึงเติมยีสต์ที่ผ่านการเตรียมกล้าเชื้อเข้าสู่ถังหมัก ยีสต์จะเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นเอทานอลและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เช่นเดียวกัน ภายหลังการหมักจะเข้าสู่ขั้นตอนการกลั่นและการแยกน้ำเหมือนกระบวนการผลิตจากมันสำปะหลัง จนได้เอทานอลบริสุทธิ์ 99.5%

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 1 ห่วงโซ่การผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังและกากน้ำตาล

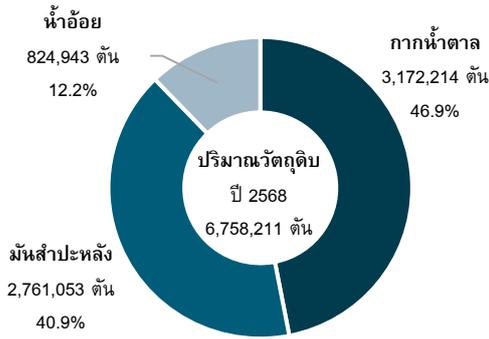
ที่มา: เรียบเรียงโดยวิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) จากข้อมูลขององค์การสุรา กรมสรรพสามิต

- การผลิตเอทานอลของไทยส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบหลักจากกากน้ำตาลและน้ำอ้อยคิดเป็นสัดส่วนรวมกัน 59.1% และส่วนที่เหลืออีก 40.9% มาจากมันสำปะหลัง สัดส่วนดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงตามผลผลิตทางการเกษตรในแต่ละปี ราคาวัตถุดิบ และแรงจูงใจด้านราคาเอทานอลเมื่อเทียบกับพืชเศรษฐกิจทางเลือกอื่นๆ ในปี 2568 ปริมาณการผลิตเอทานอลอยู่ที่ 1,264 ล้านลิตร ลดลง 2.2%YoY สอดคล้องกับแนวโน้มการผลิตในช่วงปี 2563–2568 ที่มีทิศทางชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) หดตัวราว 3.1% ซึ่งปัจจัยสำคัญที่กีดกันการผลิตในช่วงดังกล่าว ได้แก่ ความผันผวนของผลผลิตอ้อยและมันสำปะหลังจากภาวะภัยแล้งในบางช่วง การแข่งขันการใช้วัตถุดิบระหว่างอุตสาหกรรมน้ำตาลและอุตสาหกรรมเอทานอล ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุปสงค์ในภาคพลังงาน โดยเฉพาะการชะลอตัวของการใช้น้ำมัน E20 และการลดลงอย่างมีนัยสำคัญของการใช้น้ำมัน E85 ทั้งนี้ แม้กำลังการผลิตติดตั้งรวมของโรงงานเอทานอลในประเทศจะอยู่ในระดับสูงกว่า 7.02 ล้านลิตรต่อวัน แต่ระดับการใช้กำลังการผลิต ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาอยู่ต่ำกว่าศักยภาพ สะท้อนภาวะอุปทานส่วนเกิน ประกอบกับความต้องการใช้เอทานอลเชื้อเพลิงที่ขยายตัวจำกัด สาเหตุดังกล่าวส่งผลต่ออัตรากำไรของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในช่วงที่ราคาวัตถุดิบปรับตัวสูง ขณะที่ราคาเอทานอลอ้างอิงภายในประเทศมีข้อจำกัดด้านกลไกการกำหนดราคา

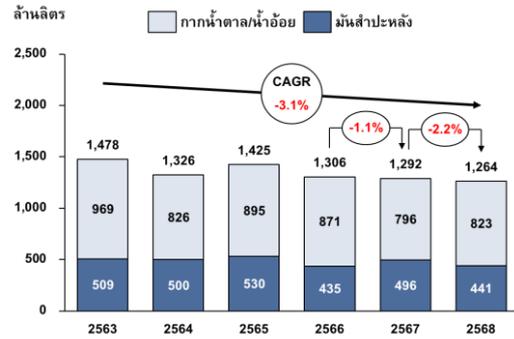
Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

รูปที่ 2 สัดส่วนการใช้วัตถุดิบในการผลิตเอทานอล

รูปที่ 3 ปริมาณการผลิตเอทานอล

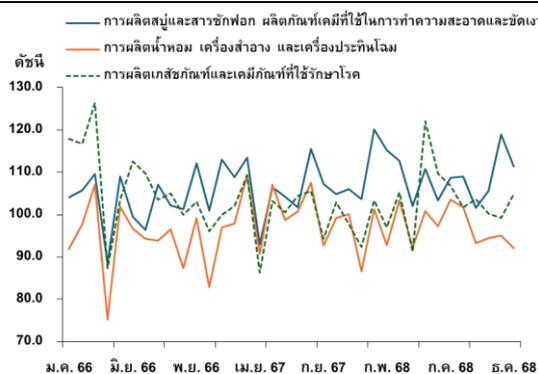

ที่มา : วิเคราะห์โดยวิจัยธุรกิจธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) จากข้อมูลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

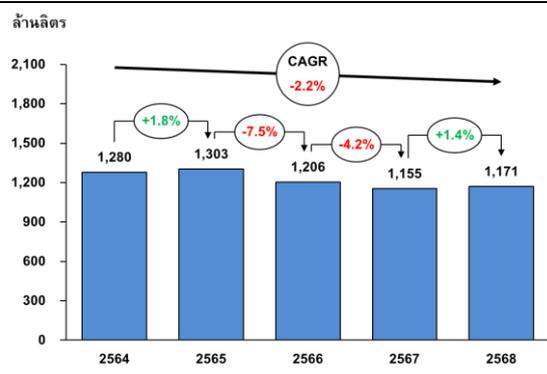
สถานการณ์ความต้องการใช้ภายในประเทศ

- การผลิตเอทานอลของไทยเกือบทั้งหมดเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศ คิดเป็นสัดส่วน 95% ส่วนที่เหลืออีกราว 5% เป็นการส่งออก โดยปริมาณการจำหน่ายในประเทศส่วนใหญ่ 93.9% เป็นเอทานอลเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง และส่วนที่เหลือ 6.1% เป็นเอทานอลเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น สุรา เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อาหาร เคมีภัณฑ์ เครื่องสำอาง ยาและเวชภัณฑ์ เป็นต้น (สัดส่วนการใช้เอทานอลภายในประเทศ อ้างอิงจากแนวทางส่งเสริมการนำเอทานอลไปใช้ในอุตสาหกรรมอื่นนอกเหนือจากการเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพและการผลิตสุรา ตามมติคณะกรรมการบริหารการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว ครั้งที่ 2/2565) ในปี 2568 ปริมาณการใช้เอทานอลของไทยอยู่ที่ประมาณ 1,171 ล้านลิตร เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน 1.4%YoY สะท้อนภาพรวมอุปสงค์ที่ใกล้เคียงกับปี 2567 โดยการขยายตัวที่จำกัดส่วนหนึ่งเป็นผลจากการบริโภคน้ำมันเบนซินและแก๊สโซฮอล์ที่เติบโตไม่สูงนัก ประกอบกับการเปลี่ยนผ่านเชิงโครงสร้างของภาคยานยนต์ไปสู่รถยนต์ไฟฟ้า ส่งผลให้อุปสงค์เอทานอลเชื้อเพลิงในระยะยาวเผชิญแรงกดดันเชิงโครงสร้าง ในด้านเอทานอลเพื่อใช้ในอุตสาหกรรม แม้สัดส่วนยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับการใช้เป็นเชื้อเพลิง แต่มีศักยภาพในการขยายตัวตามทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและเคมีชีวภาพ (bio-based products) โดยเฉพาะภายใต้ยุทธศาสตร์ BCG ที่มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบเกษตรภายในประเทศ โดยในปี 2568 ความต้องการใช้เอทานอลในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องขยายตัวดี อาทิ การผลิตสบู่และสารซักฟอกฯ เพิ่มขึ้น 3.2%YoY การผลิตเภสัชภัณฑ์เพิ่มขึ้น 3.8%YoY ส่วนการผลิตเครื่องสำอางลดลง 1.75%YoY เป็นต้น

รูปที่ 4 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม

รูปที่ 5 ปริมาณการใช้เอทานอลของไทย

ที่มา : วิเคราะห์โดยวิจัยธุรกิจธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) จากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

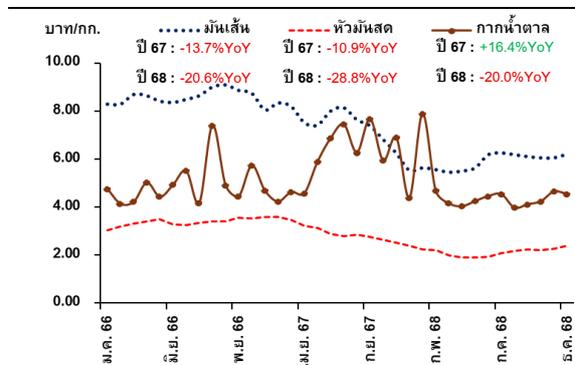
Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

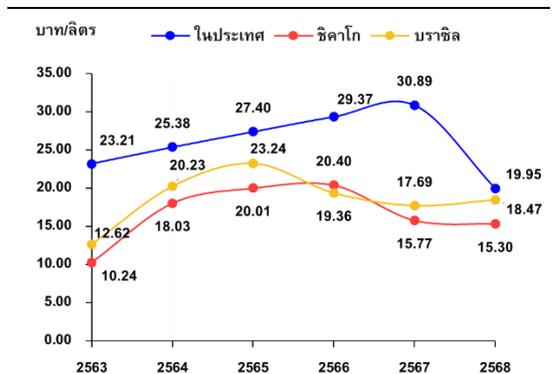
สถานการณ์ด้านราคาวัตถุดิบและราคาจำหน่ายเอทานอล

- ราคาจำหน่ายเอทานอลอ้างอิงจากภาครัฐตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงาน (กบง.) กำหนดให้สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เป็นผู้ออกประกาศ โดยจะออกประกาศราคาทุกวันที 1 ของเดือน กลไกการคิดราคาประกาศเกิดจากการเปรียบเทียบราคาซื้อขายจริงที่ผู้ผลิตเอทานอลแต่ละรายเสนอต่อกรมสรรพสามิตและราคาจากผู้ค้าน้ำมันมาตรา 7 รายงานต่อ สนพ. โดย สนพ. จะเลือกใช้ราคาต่ำสุดเป็นราคาประกาศ ซึ่งการกำหนดราคาขายเอทานอลของผู้ผลิตจะพิจารณาด้วยวิธี Cost Plus Margin จากโครงสร้างต้นทุน (โดยเฉพาะราคาวัตถุดิบจากกากน้ำตาลและมันสำปะหลัง) บวกกับค่าการตลาด ทั้งนี้ ในปี 2568 ราคาอ้างอิงเอทานอลของไทยเฉลี่ยอยู่ที่ 19.95 บาทต่อลิตร ปรับลดลงถึง 35.4%YoY สะท้อนแรงกดดันจากทิศทางราคาวัตถุดิบที่ปรับลดลงในบางช่วง รวมถึงภาวะอุปทานเอทานอลในประเทศที่ยังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับความต้องการใช้จริง นอกจากนี้ การแข่งขันระหว่างผู้ผลิตภายในประเทศภายใต้ภาวะกำลังการผลิตส่วนเกิน ยังเป็นอีกปัจจัยที่กดดันระดับราคา **ในด้านราคาวัตถุดิบ ซึ่งเป็นต้นทุนหลักของอุตสาหกรรม ราคากากน้ำตาลและมันสำปะหลังมีความผันผวนตามผลผลิตทางการเกษตรและภาวะตลาดโลก** โดยราคากากน้ำตาลได้รับอิทธิพลจากทิศทางราคาน้ำตาลโลกและปริมาณผลผลิตอ้อยในประเทศ ขณะที่ราคามันสำปะหลังขึ้นกับอุปสงค์ภาคอาหารสัตว์และการส่งออกไปประเทศคู่ค้า โดยเฉพาะจีน การเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบจึงส่งผลโดยตรงต่อโครงสร้างต้นทุนของผู้ผลิตเอทานอล โดยในปี 2568 ราคาหัวมันสดเฉลี่ยอยู่ที่ 2.12 บาทต่อกิโลกรัม ลดลง 28.8%YoY ราคามันเส้นเฉลี่ยอยู่ที่ 5.90 บาทต่อกิโลกรัม ลดลง 20.6%YoY ขณะที่ราคากากน้ำตาลเฉลี่ยปรับลดลงประมาณ 20.0%YoY การปรับลดลงของราคาวัตถุดิบดังกล่าวช่วยบรรเทาแรงกดดันด้านต้นทุนในบางช่วง แต่เมื่อประกอบกับราคาเอทานอลที่ลดลงแรงกว่า ทำให้อัตรากำไรสุทธิของผู้ประกอบการยังคงเผชิญความผันผวนตามวัฏจักรราคาสินค้าเกษตรอย่างมีนัยสำคัญ

รูปที่ 6 ราคาเฉลี่ยกากน้ำตาลและมันสำปะหลัง

รูปที่ 7 ราคาจำหน่ายเอทานอลในประเทศและต่างประเทศ

ที่มา : วิเคราะห์โดยวิจัยธุรกิจธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) จากข้อมูลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย

สถานการณ์ด้านผู้ประกอบการและการแข่งขัน

- โครงสร้างผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมผลิตเอทานอลของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) การผลิตโดยองค์การสุรา ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง และ 2) การผลิตโดยบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติ อุตสาหกรรมเอทานอลของไทยมีผู้เล่นหลักเป็นภาคเอกชน ขณะที่บทบาทของรัฐวิสาหกิจจะเกี่ยวข้องกับการผลิตแอลกอฮอล์ในบางประเภท โดยปัจจุบันจากข้อมูลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานมีโรงงานเอทานอลเอกชนรวม 28 แห่ง

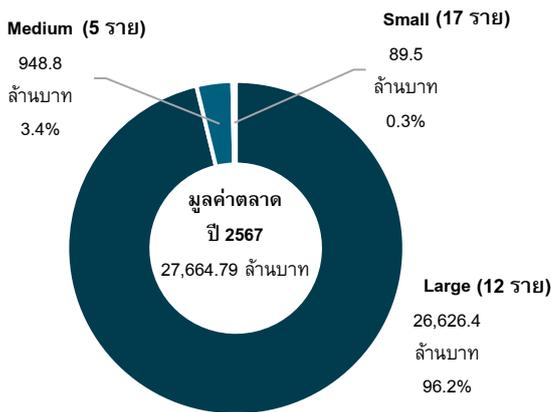
Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

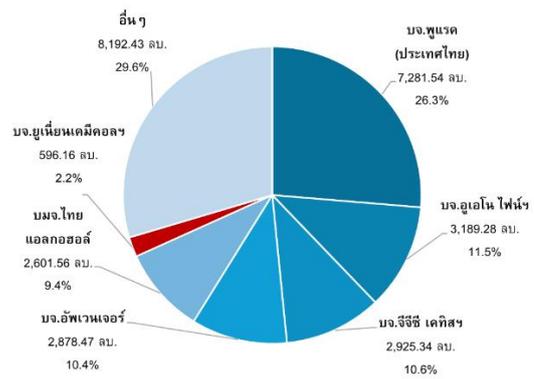
(รายละเอียดในภาคผนวก 1) กระจายอยู่ในหลายภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งวัตถุดิบสำคัญ เช่น พื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง เพื่อลดต้นทุนด้านการขนส่งและบริหารจัดการวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เมื่อพิจารณาโครงสร้างการแข่งขัน พบว่า อุตสาหกรรมมีลักษณะกึ่งกระจุกตัว โดยมีกลุ่มผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีกำลังการผลิตสูงและมีความเชื่อมโยงกับธุรกิจต้นน้ำ เช่น กลุ่มน้ำตาล หรือกลุ่มพลังงาน ซึ่งมีความได้เปรียบด้านความมั่นคงของวัตถุดิบและฐานะทางการเงิน ขณะที่ผู้ประกอบการรายกลางและรายเล็กมีข้อจำกัดด้านอำนาจต่อรองราคาและความสามารถในการบริหารความผันผวนของต้นทุนวัตถุดิบ ทั้งนี้ แม้จำนวนโรงงานจะอยู่ที่ 28 แห่ง แต่กำลังการผลิตติดตั้งรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับปริมาณการใช้จริง ส่งผลให้เกิดภาวะกำลังการผลิตส่วนเกิน และทำให้การแข่งขันด้านราคาค่อนข้างเข้มข้น
- ในปี 2567 อุตสาหกรรมผลิตเอทานอลมีมูลค่าตลาดอยู่ที่ 27,664.79 ล้านบาท โดยมีจำนวนผู้ประกอบการที่ยังดำเนินกิจการอยู่ทั้งสิ้น 34 ราย โครงสร้างอุตสาหกรรมมีลักษณะกระจุกตัวสูง โดยผู้ประกอบการขนาดใหญ่ 12 ราย ครองส่วนแบ่งตลาดรวมกันถึง 96.2% โดยผู้นำตลาดคือ บจ.พูนเรด (ประเทศไทย) มีส่วนแบ่งตลาด 26.3% รองลงมาคือ บจ.อูเอโน ไฟน์ เคมีคัลส์ อินดัสตรี (ประเทศไทย) 11.5% บจ.จีจีซี เคทีเอส ไบโออินดัสเทรียล 10.6% บจ.อัฟเวนเจอร์ 10.4% และ บมจ.ไทยแอลกอฮอล์ 9.4% ตามลำดับ โดยผู้เล่นหลักเหล่านี้มีความได้เปรียบจากการเชื่อมโยงกับธุรกิจต้นน้ำ เช่น กลุ่มน้ำตาลหรือเกษตรอุตสาหกรรม ทำให้สามารถบริหารต้นทุนวัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 6 โครงสร้างตลาดของอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล

รูปที่ 7 ผู้นำตลาดของอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล

ที่มา : วิเคราะห์โดยวิจัยธุรกิจ บมจ. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จากข้อมูลของ Enlite (TSIC 20114 การผลิตแอลกอฮอล์และเอสเทอร์)
หมายเหตุ : ขนาดธุรกิจจำแนกตามนิยามของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

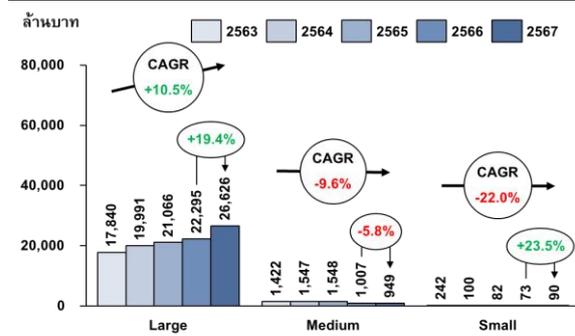
- เมื่อพิจารณาผลประกอบการของอุตสาหกรรมผลิตเอทานอลในช่วงปี 2563 - 2567 พบว่า ภาพรวมรายได้ของธุรกิจมีทิศทางเติบโตต่อเนื่อง โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยสะสมต่อปี (CAGR) 9.1% สะท้อนการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลังช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 รวมถึงแรงหนุนจากราคาพลังงานในบางช่วงที่อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้การจำหน่ายเอทานอลปรับเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันหากพิจารณาการเติบโตของรายได้ตามขนาดของธุรกิจ พบว่า ในปี 2567 รายได้รวมของกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่เติบโตสูง โดยเพิ่มขึ้นถึง 19.4%YoY เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กที่รายได้เพิ่มขึ้น 23.5%YoY สะท้อนการฟื้นตัวของคำสั่งซื้อและการปรับเพิ่มราคาขายในบางช่วง ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการขนาดกลางเป็นกลุ่มเดียวที่รายได้รวมหดตัว 5.8%YoY สะท้อนข้อจำกัดด้านขนาดธุรกิจ อำนาจต่อรอง และความสามารถในการบริหารต้นทุน

Disclaimer:

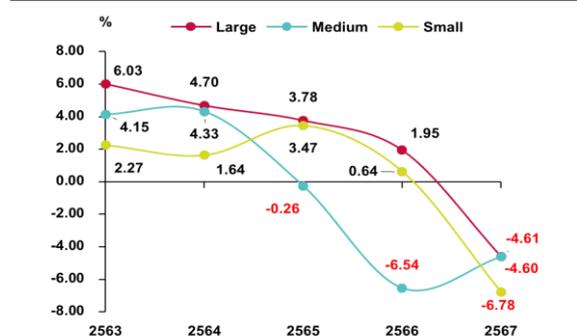
ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

- นอกจากนี้ หากพิจารณาความสามารถในการทำกำไร พบว่า ในปี 2567 ผู้ประกอบการทุกกลุ่มมีอัตรากำไรสุทธิปรับลดลง สะท้อนแรงกดดันจากต้นทุนวัตถุดิบที่ผันผวน โดยเฉพาะราคากากน้ำตาลและมันสำปะหลัง ขณะที่กลไกการกำหนดราคาเอทานอลภายในประเทศมีข้อจำกัดด้านการส่งผ่านต้นทุน ทำให้ความสามารถในการรักษาอัตรากำไรลดลง นอกจากนี้ ภาวะกำลังการผลิตส่วนเกินในระบบยังส่งผลให้การแข่งขันด้านราคามีความเข้มข้นมากขึ้น

รูปที่ 8 รายได้รวมของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล จำแนกตามขนาดธุรกิจ

รูปที่ 9 อัตรากำไรสุทธิของผู้ผลิตในอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล จำแนกตามขนาดธุรกิจ

ที่มา : วิเคราะห์โดยวิจัยธุรกิจ บมจ. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จากข้อมูลของ Enlite (TSIC 20114 การผลิตแอลกอฮอล์และเอสเตอร์)
หมายเหตุ : ขนาดธุรกิจจำแนกตามนิยามของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

แนวโน้มธุรกิจ

- สำหรับแนวโน้มอุตสาหกรรมผลิตเอทานอลในระยะ 1 ปี ข้างหน้า คาดว่าเติบโตจำกัด ได้รับแรงสนับสนุนจากโอกาสในการขยายการใช้เอทานอลไปสู่อุตสาหกรรมมูลค่าเพิ่ม เช่น อุตสาหกรรมยา เวชภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด ซึ่งต้องการเอทานอลเกรดอุตสาหกรรม (IA) และเอทานอลบริสุทธิ์พิเศษ (ENA) เพื่อใช้เป็นสารตั้งต้นหรือสารตัวทำละลายในกระบวนการผลิต ทั้งในผลิตภัณฑ์ยาฆ่าเชื้อ น้ำหอม เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด โดยการเติบโตของอุตสาหกรรมสุขภาพและความงาม รวมถึงแนวโน้มการขยายตัวของการผลิตเวชภัณฑ์ในประเทศ ช่วยสนับสนุนความต้องการใช้เอทานอลในกลุ่มดังกล่าวในระยะข้างหน้า นอกจากนี้ ภายใต้บริบทที่กำลังการผลิตเอทานอลของไทยอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับปริมาณการใช้จริง ผู้ประกอบการบางรายจึงมีศักยภาพในการปรับสัดส่วนการผลิตไปสู่ผลิตภัณฑ์เอทานอลเกรดที่มีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งอาจช่วยกระจายความเสี่ยงจากตลาดเชื้อเพลิงและเพิ่มโอกาสสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมในระยะกลาง โดยเฉพาะในกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ (BCG Economy) ที่มุ่งส่งเสริมการใช้วัตถุดิบทางการเกษตรเพื่อผลิตสินค้าเคมีชีวภาพและผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง
- อย่างไรก็ตาม แนวโน้มอุตสาหกรรมยังเผชิญข้อจำกัดเชิงโครงสร้างหลายประการ โดยโครงสร้างการใช้เอทานอลของไทยยังพึ่งพามากพลังงานในสัดส่วนสูง ทำให้ความต้องการใช้เอทานอลยังขึ้นอยู่กับทิศทางนโยบายพลังงานของภาครัฐ โดยเฉพาะการกำหนดชนิดน้ำมันแก๊สโซฮอล์พื้นฐาน เช่น E10 หรือ E20 ซึ่งมีผลต่อปริมาณความต้องการใช้เอทานอลในประเทศ ขณะเดียวกันแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของรถยนต์ไฟฟ้าและยานยนต์พลังงานทางเลือกยังเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่อาจกดดันอุปสงค์เอทานอลเชื้อเพลิงในระยะยาว นอกจากนี้ แม้ภาคอุตสาหกรรมยา เครื่องสำอาง และเวชภัณฑ์จะมีศักยภาพเติบโต แต่การนำกำลังการผลิตส่วนเกินของเอทานอลเชื้อเพลิงไปปรับใช้เพื่อผลิตเอทานอลสำหรับอุตสาหกรรมอื่นยังทำได้ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากโรงงานเอทานอลจำนวนมากได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิตให้ผลิตเฉพาะเอทานอลเกรดเชื้อเพลิงเท่านั้น ส่งผลให้การปรับโครงสร้างการผลิตของผู้ประกอบการบางรายยังต้องอาศัยการปรับปรุงใบอนุญาตและการลงทุนเพิ่มเติมในเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงการรับรองมาตรฐานคุณภาพในระดับสากล

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

- ขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านต้นทุนและราคายังคงเป็นความท้าทายสำคัญของธุรกิจ โดยราคาวัตถุดิบหลัก เช่น กากน้ำตาลและมันสำปะหลัง ยังมีความผันผวนตามผลผลิตทางการเกษตร สภาพอากาศ และภาวะตลาดสินค้าเกษตรโลก ขณะที่ราคาตลาดเอทานอลในประเทศยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากทิศทางราคาเอทานอลและพลังงานในตลาดโลก ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและระดับราคาของแก๊สโซฮอล์ โดยหากราคาเอทานอลในตลาดโลกหรือราคาพลังงานปรับลดลง อาจกดดันให้ราคาเอทานอลในประเทศปรับลดลงตาม ในขณะที่กลไกการกำหนดราคาเอทานอลภายในประเทศยังมีข้อจำกัดด้านการส่งผ่านต้นทุน ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถปรับราคาขายเพื่อชดเชยต้นทุนวัตถุดิบที่ผันผวนได้เต็มที่ ดังนั้น แม้ว่าบางช่วงราคาวัตถุดิบจะปรับตัวลดลง แต่ความผันผวนของทั้งต้นทุนวัตถุดิบและราคาขายเอทานอลยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่กดดันความสามารถในการทำกำไรของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม โดยเฉพาะภายใต้บริบทที่อุตสาหกรรมยังเผชิญภาวะกำลังการผลิตส่วนเกินและการแข่งขันด้านราคาที่ยังค่อนข้างเข้มข้นในปัจจุบัน

ผู้จัดทำบทวิเคราะห์

นายเชียวชาญ ศรีชัยยา (cheawchans@lhbank.co.th)

วิจัยธุรกิจธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์

ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

LH BANK BUSINESS RESEARCH

ดร. ธนพล ศรีธัญพงศ์

ผู้อำนวยการอาวุโส สายงานวิจัยธุรกิจ

ณัฐชาติ วิรุฬหพัศ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

ธรัตน์ ศรีทองเต็ม

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

เชียวชาญ ศรีชัยยา

นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

วิลันดา ดิสระเตติวัฒน์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

วัชรพันธ์ นิยม

นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

ณวัชร หันสุเวช

นักวิเคราะห์อาวุโส (Thematic)

ศรีอำไพ อิงคกิตติ

นักวิเคราะห์อาวุโส (Industry)

วิจัยธุรกิจ ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

ฉบับ

เข้าใจ

ตอบโจทย์

Scan Here
For More Articles

<https://www.lhbank.co.th/economic-analysis/>

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

ภาคผนวก 1 รายชื่อโรงงานเอทานอล 28 แห่ง ที่อยู่ภายใต้การกำกับของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) และกรมสรรพสามิต ซึ่งเป็นโรงงานผลิตเอทานอลเกรดเชื้อเพลิง (Fuel Alcohol) ที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตเพื่อใช้ผสมในน้ำมันแก๊สโซฮอล์ภายใต้โครงสร้างนโยบายพลังงานของประเทศ ส่วนผู้ผลิตที่ไม่ได้อยู่ในรายชื่อดังกล่าวอีกจำนวนหนึ่ง เป็นกลุ่มที่ผลิตเอทิลแอลกอฮอล์เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอื่น จะอยู่ภายใต้การกำกับหลักของกรมสรรพสามิต และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเอทิลแอลกอฮอล์และสุรา

ลำดับ	ผู้ประกอบการ	จังหวัด	วัตถุดิบ	กำลังการผลิตที่จดทะเบียนกับกรมสรรพสามิต (ลิตร/วัน)	กำลังการผลิตติดตั้งจริง (ลิตร/วัน)
1) โรงงานเอทานอล (วัตถุดิบกากน้ำตาล)					
1	บจก.เคทีส ไบโอดีเอทานอล	นครสวรรค์	กากน้ำตาล	230,000	230,000
2	บจก.น้ำตาลไทยเอทานอล	กาญจนบุรี	กากน้ำตาล	200,000	200,000
3	บจก.มิตรผลไบโอฟูเอล	ชัยภูมิ	กากน้ำตาล	500,000	500,000
4	บจก.มิตรผลไบโอฟูเอล	กาฬสินธุ์	กากน้ำตาล	230,000	230,000
5	บจก.มิตรผล ไบโอดีเอทานอล (ภูจินารายณ์)	กาฬสินธุ์	กากน้ำตาล	320,000	320,000
6	บจก.เคไอเอทานอล	นครราชสีมา	กากน้ำตาล	250,000	200,000
7	บมจ.บีบีจีไอ ไบโอดีเอทานอล (น้ำพอง1)	ขอนแก่น	กากน้ำตาล	150,000	150,000
8	บมจ.บีบีจีไอ ไบโอดีเอทานอล (น้ำพอง2)	ขอนแก่น	กากน้ำตาล	200,000	200,000
9	บจก.ไทยรุ่งเรืองพลังงาน	สระบุรี	กากน้ำตาล	300,000	270,000
10	บจก.มิตรผลไบโอฟูเอล	สุพรรณบุรี	กากน้ำตาล	230,000	200,000
11	บมจ.บีบีจีไอ ไบโอดีเอทานอล	กาญจนบุรี	กากน้ำตาล	300,000	300,000
	รวม (1)			2,910,000	2,800,000
2) โรงงานเอทานอล (วัตถุดิบน้ำอ้อย+กากน้ำตาล)					
12	บจก.จีจีซี เคทีส ไบโอดีเออินดัสเทรียล	นครสวรรค์	กากน้ำตาล	600,000	600,000
13	บจก.แมสซอดพลังงานสะอาด	ตาก	น้ำอ้อย	230,000	230,000
	รวม (2)			830,000	830,000
3) โรงงานเอทานอล (วัตถุดิบมันสำปะหลัง+กากน้ำตาล)					
14	บจก.ราชบุรีเอทานอล	ราชบุรี	มันเส้น/ กากน้ำตาล	150,000	150,000
15	บจก.อีเอส เพาเวอร์	สระแก้ว	มันเส้น/ กากน้ำตาล	150,000	150,000
16	บมจ.ไทยแอลกอฮอล์	นครปฐม	มันเส้น/ กากน้ำตาล	200,000	200,000
17	บมจ.ไทยอะโกร เอนเนอร์ยี	สุพรรณบุรี	มันเส้น/ กากน้ำตาล	365,000	365,000
18	บจก.อิมเพรส เอทานอล	ฉะเชิงเทรา	มันสด/มันเส้น/ กากน้ำตาล	200,000	200,000
	รวม (3)			1,065,000	1,065,000

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

ลำดับ	ผู้ประกอบการ	จังหวัด	วัตถุดิบ	กำลังการผลิตที่จดทะเบียนกับกรมสรรพสามติ (ลิตร/วัน)	กำลังการผลิตติดตั้งจริง (ลิตร/วัน)
4) โรงงานเอทานอล (วัตถุดิบมันสำปะหลัง)					
19	บจก.ทรัพย์ทิพย์	ลพบุรี	มันเส้น	200,000	200,000
20	บมจ.ไทยเอทานอล พาวเวอร์	ขอนแก่น	มันสด	130,000	100,000
21	บจก.ไทผิงเอทานอล	สระแก้ว	มันสด	300,000	300,000
22	บมจ.พี.เอส.ซี.สตาร์ช โปรดักส์	ชลบุรี	มันเส้น	250,000	250,000
23	บจก.อี 85	ปราจีนบุรี	มันสด/น้ำแป้ง	500,000	500,000
24	บจก.อุบล ไบโอ เอทานอล	อุบลราชธานี	มันสด/มันเส้น	400,000	400,000
25	บจก.บีบีซีไอ ไบโอเอทานอล (จะเชิงเทรา)	ฉะเชิงเทรา	มันสด/มันเส้น	150,000	150,000
26	บจก.อัสเวนเจอร์ (เฟส 1)	นครราชสีมา	มันเส้น	340,000	340,000
27	บจก.ฟ้าขวัญทิพย์	ปราจีนบุรี	มันสด	120,000	60,000
28	บจก. พรวิไล อินเตอร์เนชั่นแนล กรุ๊ป เทรดดิ้ง	พระนครศรีอยุธยา	มันสำปะหลัง	25,000	25,000
	รวม (4)			2,415,000	2,325,000
	รวมกำลังการผลิต (1)+(2)+(3)+(4)			7,220,000	7,020,000

ที่มา: กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

ภาคผนวก 2 ราคาเฉลี่ยกากน้ำตาลและมันสำปะหลัง

หัวมันสด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปี 2566	3.04	3.18	3.31	3.41	3.48	3.28	3.26	3.33	3.39	3.41	3.54	3.51
ปี 2567	3.58	3.58	3.47	3.21	3.11	2.89	2.80	2.85	2.75	2.64	2.51	2.38
ปี 2568	2.23	2.19	1.98	1.91	1.91	1.93	2.09	2.16	2.23	2.19	2.26	2.38

มันเส้น	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปี 2566	8.28	8.28	8.68	8.63	8.40	8.35	8.48	8.63	8.99	9.08	8.85	8.73
ปี 2567	8.04	8.33	8.18	7.51	7.41	7.99	8.13	7.63	7.38	6.81	6.24	5.53
ปี 2568	5.63	5.56	5.45	5.50	5.63	6.18	6.25	6.18	6.10	6.05	6.05	6.20

กากน้ำตาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปี 2566	4.76	4.41	4.22	5.02	4.43	4.93	5.51	4.18	7.40	4.91	4.46	5.73
ปี 2567	4.68	4.24	4.63	4.58	5.89	6.86	7.44	6.27	7.67	5.94	6.89	4.38
ปี 2568	7.88	4.69	4.16	4.04	4.25	4.46	4.54	3.98	4.12	4.24	4.65	4.55

ที่มา: กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และมูลนิธิสถาบันพัฒนามันสำปะหลังแห่งประเทศไทย

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

ภาคผนวก 3 สรุปกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล

กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตเอทานอลในประเทศไทยมีลักษณะเป็นการกำกับดูแลหลายมิติ ครอบคลุมทั้งด้านการอนุญาตประกอบกิจการ การควบคุมภาษีสรรพสามิต มาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการกำกับดูแลด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเอทานอลถูกจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทั้งอุตสาหกรรมพลังงานและเครื่องตีแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นสินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐอย่างเข้มงวด โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและกฎระเบียบหลักที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

1) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายหลักที่กำกับดูแลการผลิตเอทานอลในประเทศไทย โดยผู้ประกอบการที่ประสงค์จะผลิตเอทานอลต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมสรรพสามิต และอยู่ภายใต้การควบคุมด้านปริมาณการผลิต การเก็บรักษา การขนส่ง และการจำหน่าย เนื่องจากเอทานอลถือเป็นสินค้าที่อยู่ในระบบภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการใช้เอทานอลตามประเภทของผลิตภัณฑ์ เช่น เอทานอลเกรดเชื้อเพลิง เอทานอลเกรดอุตสาหกรรม และเอทานอลเกรดบริโภค โดยโรงงานผู้ผลิตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาตที่กำหนด ซึ่งในหลายกรณีโรงงานได้รับอนุญาตให้ผลิตเฉพาะเอทานอลเกรดเชื้อเพลิงเท่านั้น

2) กฎหมายและระเบียบด้านพลังงานภายใต้การกำกับของกระทรวงพลังงาน โดยเฉพาะบทบาทของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) และคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ซึ่งกำหนดนโยบายการใช้เอทานอลเป็นเชื้อเพลิงชีวภาพ รวมถึงกำหนดโครงสร้างการผสมเอทานอลในน้ำมันแก๊สโซฮอล์ เช่น E10, E20 และ E85 ภายใต้พระราชบัญญัติการค่าน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2543 ที่ให้อำนาจกำกับการค้าค่าน้ำมัน ควบคุมการผสมเชื้อเพลิง และการจำหน่ายแก๊สโซฮอล์ และพระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562 สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (สกนช.) ที่ให้อำนาจจ่ายเงินชดเชยให้แก่ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ เพื่อเป็นกลไกในการรักษาระดับค่าการตลาดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยการสร้างส่วนต่างราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มต่างๆ และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2567 เห็นชอบขอยกขยาระยะเวลาดำเนินการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ ได้แก่ น้ำมันแก๊สโซฮอล์ E20, น้ำมันแก๊สโซฮอล์ E85, น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว B20 ออกไปจนถึงวันที่ 24 ก.ย. 2569 นอกจากนี้ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ยังมีหน้าที่ประกาศราคาเอทานอลอ้างอิงภายในประเทศเป็นรายเดือน โดยใช้กลไกเปรียบเทียบราคาซื้อขายจริงระหว่างผู้ผลิตและผู้ค่าน้ำมัน ก่อนกำหนดเป็นราคาประกาศกลาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อโครงสร้างรายได้ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม

3) กฎหมายด้านมาตรฐานผลิตภัณฑ์และคุณภาพสินค้า ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานเอทานอลสำหรับการใช้งานแต่ละประเภท เช่น มาตรฐานเอทานอลเชื้อเพลิงที่กำหนดโดยกรมธุรกิจพลังงาน และมาตรฐานเอทานอลสำหรับอุตสาหกรรมอาหาร ยา และเวชภัณฑ์ ซึ่งต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) รวมถึงมาตรฐานคุณภาพระดับสากล เช่น GMP หรือมาตรฐานด้านเภสัชกรรม สำหรับผู้ผลิตที่ต้องการจำหน่ายเอทานอลเพื่อใช้ในผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคหรือการแพทย์

4) กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและการประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยโรงงานผลิตเอทานอลต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 รวมถึงข้อกำหนดด้านการจัดการน้ำเสีย กากอุตสาหกรรม และการควบคุมมลพิษจากกระบวนการผลิต นอกจากนี้ โครงการก่อสร้างหรือขยายโรงงานบางขนาดอาจต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ก่อนดำเนินการ

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลเชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง

5) พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 เป็นกฎหมายที่กำกับดูแลการผลิต การนำเข้า และการจำหน่ายสุรา รวมถึงการควบคุมวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสุรา ซึ่งเกี่ยวข้องกับเอทานอลบริสุทธิ์พิเศษ (Extra Neutral Alcohol: ENA) ที่ใช้เป็นวัตถุดิบหลักในอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยผู้ประกอบการที่ผลิตหรือจำหน่ายเอทานอลเพื่อใช้ในการผลิตสุราจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อกำหนดของกรมสรรพสามิต ทั้งในด้านการควบคุมคุณภาพ การเก็บรักษา การขนส่ง และการใช้วัตถุดิบ เพื่อป้องกันการนำเอทานอลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมถึงต้องอยู่ภายใต้ระบบการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตและการตรวจสอบตามที่กฎหมายกำหนด กฎหมายดังกล่าวจึงมีบทบาทสำคัญต่อการกำกับดูแลการใช้เอทานอลในอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค

Disclaimer:

ข้อมูล บทวิเคราะห์ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆที่ปรากฏอยู่ในรายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นเอกสารภายในของธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น ทั้งนี้ธนาคารฯ จะไม่รับผิดชอบความเสียหายใดๆทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการนำข้อมูล บทวิเคราะห์ การคาดหมาย และความคิดเห็นต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ โดยผู้ที่ประสงค์จะนำไปใช้ต้องยอมรับความเสี่ยง และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเองโดยลำพัง